

PROBLEM 3

Treści z „Kompendium Odysei Umystu” chronione są prawem autorskim. Wolno rozsyłać je wyłącznie członkom drużyn(y) oraz trenerom reprezentującym daną Placówkę Członkowską i/lub drukować tylko na potrzeby realizowanych w niej zajęć. Kopiowanie, edytowanie, rozpowszechnianie bądź publikowanie rzeczonych materiałów w celu innym niż wewnętrzny i niekomercyjny użytek jest nielegalne.

© Copyright: Creative Competitions Inc. oraz fundacja Odyssey of the Mind Polska.

© Odyssey of the Mind, OM i OMER to zastrzeżone znaki towarowe należące do Creative Competitions Inc.

© Odyseja Umystu to zastrzeżony znak towarowy należący do fundacji Odyssey of the Mind Polska.

Autorzy Problemu: Dr C. Samuel Micklus i Samuel W. Micklus

Współpraca: Dr James Mourey Jr.

Przekład i adaptacja: Wojciech Radziwiłowicz

Współpraca: Katarzyna Kicińska-Pajchrowska, Aleksandra Najda i Wojciech Podsiadły

Creative Competitions Inc. oraz fundacja Odyssey of the Mind Polska nie ponoszą odpowiedzialności za żadne szkody ani obrażenia powstałe w wyniku prób rozwiązania niniejszego zadania.

WPROWADZENIE

Są takie postacie historyczne, o których słyszał prawie każdy. Królowa Egiptu Kleopatra, włoski wynalazca, uczonec i artysta Leonardo Da Vinci czy polski kompozytor Fryderyk Chopin – to osoby powszechnie znane. Tymczasem pozytywny wkład w dzieje naszej wspólnej cywilizacji wniosło dużo więcej osób, z których wiele jest niewystarczająco docenianych, a czasem nawet niemal zapomnianych. Ich biografie i dokonania także zasługują na poznanie i na pamięć. A co zapamiętujemy? To, co robi na nas wrażenie, to, co wyraża emocje i to, co... wpada nam w ucho. Często nucimy sobie w głowie lub na głos słowa utworów, które nam się spodobały. Może więc warto wykorzystać moc muzyki do wyśpiewania hitowych historii? Bohaterowie i piosenki – to brzmi... jak musical! Słynne produkcje z Broadwayu – na przykład „Evita” czy „Hamilton” – są doskonałym przykładem na to, że występy estradowe nie tylko bawią, ale i uczą.

Jeśli pasjonują was minione epoki, jeśli lubicie odkrywać nieoczywistości, jeśli niekiedy podśpiewujecie coś sobie pod nosem, a może marzycie, by kiedyś stanąć na scenie w świetle jupiterów – podejmijcie wyzwanie, pokażcie, co wam w duszach gra i udowodnijcie, że są życiorysy, które zasługują na bisy!

A. ZADANIE

Zespół powinien przygotować przedstawienie, w którym zostanie zagrany oryginalny musical biograficzny – opowiadający o wybranej Postaci Historycznej, o której życiu i znaczących dokonaniach wiele osób albo ledwo pamięta, albo w ogóle nie ma pojęcia. Zawodnicy wykonają na scenie trzy różne piosenki: jeden numer otwierający, jeden utwór wyrażający emocje i jedną dodatkową kompozycję dowolną. Częścią spektaklu będzie ponadto jakiś wizualny efekt specjalny, zmiana scenerii spowodowana przemieszczeniem elementów oprawy scenograficznej, Znak Drużynowy stylizowany na musicalowy plakat, afisz bądź szyld, a także Narrator, który zapozna publiczność z faktami na temat głównego bohatera lub bohaterki show.

Nacisk twórczy należy położyć na fabułę oraz efektywność spektaklu; na jakość występu; na prezentację Postaci Historycznej; na trzy wymagane piosenki; na Narratora; na wizualny efekt specjalny i na pomysłową zmianę scenerii.

Sedno Zadania polega na stworzeniu autorskiego musicalu biograficznego o pewnej mniej znanej Postaci Historycznej – wpisanej na oficjalną listę, współtworzoną przez odyseuszy z całego świata. Członkowie drużyny zaśpiewają trzy piosenki: pierwsza otworzy musical i przedstawi osobę, o której on opowiada, druga odda uczucia towarzyszące jej w jakiejś sytuacji, a o czym będzie trzecia – zawodnicy zdecydują sami. Życiorys i zasługi głównego bohatera przybliży widzom postać Narratora. Na scenie zaprezentowany będzie jakiś wizualny efekt specjalny, obiekty tworzące scenerię jednego miejsca zostaną przearanżowane tak, by w rezultacie stworzyć scenerię zupełnie innego miejsca, natomiast wymagany Znak Drużynowy wyglądać będzie na charakterystyczny musicalowy plakat, afisz lub szyld.

B. OGRANICZENIA

(Słowa i zwroty zapisane KAPITALIKAMI zdefiniowano w Słowniczku Problemu albo w „Przewodniku”.)

1. **Reguły ramowe:** Trenerzy i zawodnicy powinni uważnie przeczytać „Przewodnik Odysei Umysłu 2021-2022”. Spisano w nim aktualizowane co roku zasady, które obowiązują we wszystkich Problemach Długoterminowych – a także załączono blankiety formularzy wymaganych na każdym konkursie. Niniejszego zadania nie da się poprawnie rozwiązać bez lektury 5. rozdziału „Przewodnika”!
2. **Uściślenia Problemu:** W „Przewodniku Odysei Umysłu” objaśniono, w jakich okolicznościach do początkowej treści Problemów Długoterminowych mogą być w trakcie roku szkolnego wydawane dodatkowe uściślenia. Uczestnicy mogą do 15 lutego przez elektroniczny formularz dostępny na stronie www.odyseja.org zgłaszać zapytania o poufne uściślenia drużynowe. Organizatorzy mogą na bieżąco, zależnie od potrzeb, zamieszczać na stronie www.odyseja.org publiczne uściślenia powszechne. Ponieważ te ostatnie są wiążące dla wszystkich, we własnym interesie warto regularnie zaglądać na wspomnianą witrynę internetową przed każdym etapem zawodów.
3. **Limit czasu** na konkursowy występ wynosi 8 minut. Drużyna powinna w nich zmieścić USTAWIANIE REKWIZYTÓW i przedstawienie całego rozwiązania zadania wraz z elementami Stylu. Na zawodach Sędzia Czasu uruchomi zegar, wypowiedziawszy słowa „Czas start!”. Jeśli zespół nie zdąży dokończyć spektaklu w regulaminowych widełkach, będzie mógł kontynuować prezentację przez maksymalnie jedną nadprogramową minutę, ale otrzyma za to punkty karne w kategorii E6.
4. **Limit kosztów** w przypadku tego zadania wynosi 450 PLN (125 USD). Zsumowana wartość wszystkich materiałów wykorzystanych przez drużynę w rozwiązaniu przedstawianym na ocenę nie może przekroczyć takiej kwoty. Intencję ograniczenia kosztów i dokładne reguły ich podliczania zapisano w „Przewodniku Odysei Umysłu”.
5. Zespół przygotowuje i zaprezentuje kreatywny, **autorski spektakl**, w którym pojawi(ą) się:
  - a. **musical biograficzny** – stworzony przez drużynę;
  - b. jedna **MNIEJ ZNANA Postać Historyczna**, której życie i dokonania będą kanwą dla fabuły musicalu;
  - c. stanowiące jego część **trzy oryginalne piosenki**;
  - d. jeden **wizualny efekt specjalny**;
  - e. jedna **pomysłowa zmiana scenerii**;
  - f. jeden **Znak Drużynowy stylizowany na musicalowy plakat, afisz lub szyld**;
  - g. jeden **Narrator**;
  - h. pięć elementów składających się na **Styl** rozwiązania – w tym dwa swobodnie wybrane przez samych zawodników.
6. **Musical biograficzny:**
  - a. musi opowiadać o jakiejś MNIEJ ZNANEJ Postaci Historycznej.
  - b. musi wyjaśnić, jakimi konkretnymi osiągnięciami – zgodnymi z prawdą historyczną – wybrana postać zasłużyła na więcej zainteresowania i pamięci ze strony potomnych.
  - c. nie musi opowiadać o całym życiu głównego bohatera ani wspominać o każdym szczególe z jego biografii, ale nie może stać w rażącej sprzeczności z podstawowymi i ogólnodostępnymi faktami na temat jego życiorysu oraz działalności.
  - d. musi uwzględnić występ przynajmniej dwóch postaci drugoplanowych, wchodzących w interakcje z wymaganą Postacią Historyczną. Mogą to być dowolne POSTACIE, ukazane w dowolny sposób.

7. **MNIEJ ZNANA Postać Historyczna:**

- a. musi być osobą, która kiedyś naprawdę żyła, a której istnienie oraz dokonania są potwierdzone przez uznane źródła historyczne. Musi to być ktoś, kto z jednej strony miał jakieś znaczące osiągnięcia i zasługi, a z drugiej – kto nie jest niemal powszechnie rozpoznawany i doceniany.
- b. nie może być postacią fikcyjną – nawet gdyby owa postać wzorowana była na jednej lub więcej prawdziwej osobie.
- c. musi być kimś, kto w dniu 1 stycznia 1920 roku już nie żył. Drużyna jest zobowiązana dostarczyć sędziom wiarygodną dokumentację, w której zawarta będzie informacja, kiedy wybrana postać żyła, a także krótki biogram opisujący faktyczne osiągnięcia, z powodu których zasługuje ona na pamięć kolejnych pokoleń. Wymagana dokumentacja może mieć formę kserokopii strony z jakiejś fachowej publikacji, wydruku z miarodajnej witryny internetowej itp.
- d. musi być wpisana na oficjalną listę MNIEJ ZNANYCH Postaci Historycznych – dostępną na stronie:

☞ www.odysseyofthemind.com/historic-list

Drużyna może albo wybrać którąkolwiek z osób już figurujących na liście, albo sama zaproponować kogoś innego, kto jeszcze się na niej nie znajduje. W tym drugim przypadku należy swoją propozycję przesałać w trybie zapytania o uściślenie drużynowe – uzupełniając ją o link do jednego lub kilku anglojęzycznych źródeł, zwięźle omawiających życiorys i dokonania danej postaci. Jeżeli kandydat(ka) zespołu uzyska akceptację, pojawi się na oficjalnej liście – jako potencjalny wybór także dla wszystkich innych ekip. Własne pomysły można przesyłać tylko do 15 grudnia (regulaminowy termin zapytań o uściślenia drużynowe każdego innego rodzaju to 15 lutego).

- e. musi być odgrywana przez JEDNEGO LUB WIĘCEJ CZŁONKÓW DRUŻYNY w kostiumie.

8. **Trzy oryginalne piosenki:**

- a. mogą wpisywać się w dowolny styl muzyczny – ale muszą posiadać słowa i odpowiadać definicji PIOSENKI.
- b. muszą zostać wykonane na żywo – zgodnie z regułą #16 z 5. rozdziału „Przewodnika Odysei Umysłu” (str. 34-35). Wyłącznie to, co zostanie zaprezentowane na żywo podczas spektaklu, będzie brane pod uwagę przy ocenie.
- c. muszą stanowić część wymaganego musicalu biograficznego i zostać zaśpiewane przez jedną lub więcej postaci w nim występujących.
- d. muszą to być:
  - (1) jeden numer otwierający: pierwsza w kolejności piosenka w musicalu, która przedstawi głównego bohatera i wprowadzi w jego historię.
  - (2) jeden utwór wyrażający emocje: piosenka, która odzwierciedli uczucia lub nastrój towarzyszący jakiemuś działaniu bądź wyborowi Postaci Historycznej.
  - (3) jedna kompozycja dodatkowa: może zostać zaprezentowana w dowolnym momencie musicalu, późniejszym niż numer otwierający – i skupiać się na czymkolwiek, co drużyna zechce.

9. **Wizualny efekt specjalny:**

- a. musi być dowolnego rodzaju trikiem lub złudzeniem optycznym – wyraźnie widocznym dla sędziów i publiczności.
- b. może zostać zaprezentowany w dowolnym momencie musicalu.
- c. nie może zależeć od warunków scenicznych panujących w konkursowej sali – np. od oświetlenia, które na żaden występ nie będzie specjalnie przyciemniane ani wygaszane (por. „Przewodnik Odysei Umysłu”, reguła #25, str. 39).
- d. musi być osiągalny w sposób całkowicie niegroźny, który nie wyrządzi nikomu krzywdy ani niczego nie uszkodzi. Uczestników obowiązuje wymóg dbałości o bezpieczeństwo (por. „Przewodnik Odysei Umysłu”, reguła #17, str. 35).

10. **Pomysłowa zmiana scenerii** w musicalu:

- a. musi polegać na tym, że sceneria wyobrażająca jedno miejsce ulegnie przemianie w scenerię przedstawiającą inne miejsce.
- b. musi zająć wyłącznie wskutek przearanżowania przez członków drużyny elementów oprawy scenograficznej. Oznacza to, że scenerię drugiego miejsca mogą stworzyć wyłącznie te same obiekty, które uprzednio w widoczny sposób tworzyły scenerię pierwszego miejsca – tyle że jakoś przemieszczane, zreorientowane w przestrzeni, przekształcone lub zmodyfikowane w inny sposób. Dokonując zmiany, nie trzeba wykorzystać wszystkiego, ale nie wolno dodać nic nowego – ani użyć niczego, czego nie było widać wcześniej.

11. **Znak Drużynowy stylizowany na musicalowy plakat, afisz lub szyld** (ang. musical marquee):

- a. musi zawierać tytuł musicalu biograficznego.
- b. musi być dobrze widoczny dla sędziów oraz publiczności.
- c. musi spełniać wymogi opisane w „Przewodniku Odysei Umysłu” (rozdział 5, reguła #22, str. 38).

12. **Narrator**:

- a. przybliży widzom biografię wybranej Postaci Historycznej.
- b. może być przedstawiony w dowolny sposób, ale musi odpowiadać odysejowej definicji POSTACI.
- c. nie musi – choć może – być postacią występującą w musicalu.

13. Drużyna powinna przygotować **Spis Wymaganych Objasnień** i przynieść go na odprawę w Strefie Przedstartowej **w czterech egzemplarzach**. Jest to dla ekipy okazja, by dostarczyć sędziom zwięzłych i precyzyjnych informacji, które pozwolą im zauważyć i prawidłowo zrozumieć kluczowe aspekty ocenianego rozwiązania. Dokument należy napisać na komputerze i wydrukować albo spisać ręcznie DRUKOWANYMI LITERAMI – na jednej stronie jednej zwykłej kartki papieru w formacie A4. Spis powinien zawierać następujące punkty:

- a. Drużyna: nazwa i numer reprezentowanej Placówki Członkowskiej, Problem Długoterminowy i grupa wiekowa.
- b. Postać Historyczna, o której opowiada biograficzny musical: kogo wybrała drużyna.
- c. Dwie drugoplanowe postacie w musicalu: kim są i po czym można je wzrokowo rozpoznać na scenie.
- d. Trzy oryginalne piosenki: w jakiej kolejności i mniej więcej kiedy podczas przedstawienia zostaną wykonane.
- e. Wizualny efekt specjalny: jednozdaniowy opis – na czym polega i kiedy podczas spektaklu będzie zaprezentowany.
- f. Pomysłowa zmiana scenerii: krótki i konkretny opis – jakie miejsce sceneria przedstawia przed zmianą, a jakie po; jakie elementy oprawy scenograficznej są wykorzystywane w przemianie; w którym momencie musicalu zmiana zostanie zaprezentowana.
- g. Narrator: jednozdaniowy opis, kim/czym jest i po czym go wzrokowo rozpoznać na scenie.
- h. Sygnał na koniec występu: w jaki sposób drużyna zakomunikuje sędziom, że jej spektakl dobiegł końca.

C. MIEJSCE I PRZEBIEG WYSTĘPU

1. Scena będzie mierzyła nie mniej niż 3m x 2.1m (tj. 10 x 7 stóp), a jej zewnętrzne granice nie będą zaznaczone. Drużyna musi być w stanie przedstawić rozwiązanie nawet na tak niedużym obszarze – choć jeśli tylko miejsca będzie więcej (a zazwyczaj jest), można wykorzystać całą dostępną przestrzeń. Gdyby scena znajdowała się na podwyższeniu – to w odległości około 75cm (30 cali) od jego krawędzi wyklejona zostanie taśmą linia ostrzegająca przez upadkiem.
2. Na scenie będzie znajdowało się gniazdko elektryczne z możliwością podłączenia trzech wtyczek. Uczestnicy powinni w razie konieczności zaopatrzyć się we własne rozgałęźniki, przedłużacze i/lub konwertery prądu.
3. Zespół musi zgłosić się na odprawę w Strefie Przedstartowej – nie wcześniej niż 30 i nie później niż 15 minut przed godziną rozpoczęcia prezentacji wskazaną w harmonogramie. Trzeba przynieść ze sobą komplet wymaganych formularzy i wszystko, co będzie potrzebne podczas występu.
4. Drużyna odpowiada za to, żeby zdążyć przedstawić całe rozwiązanie w przeciągu 8 minut – i za to, żeby zasygnalizować sędziom koniec spektaklu. Jeżeli inscenizacja przeciągnie się ponad regulaminowy limit, ekipa otrzyma punkty karne – a po upływie 1 nadprogramowej minuty Sędzia Czasu ostatecznie przerwie występ. Po przedstawieniu jurorzy podejną do zawodników, żeby krótko porozmawiać z nimi o zaprezentowanym rozwiązaniu.
5. Zespół ma obowiązek pozostawić dla następnej drużyny scenę nieuszkodzoną, czystą i suchą. Jeśli w trakcie spektaklu uczestnicy rozsypią lub rozleją coś na podłodze, to po jego zakończeniu powinni błyskawicznie uprzątnąć bałagan. Mogą im w tym pomóc trenerzy, rodzice bądź kibice. Trzeba posiadać własne środki czystości i oprzyrządowanie – zmiotkę, szufelkę, ścierkę, detergent, ręczniki papierowe itp. Jeśli drużyna po sobie nie posprząta albo jeśli sprzątanie zajmie jej nieproporcjonalnie dużo czasu – sędziowie wymierzą karę za Niesportowe Zachowanie.

D. PUNKTACJA

1. Ogólna pomysłowość fabuły i EFEKTOWNOŚĆ CAŁEGO PRZEDSTAWIENIA ..... 1 do 20 punktów
2. Ogólna jakość całego występu (słyszalność, ruch, prezencja sceniczna) ..... 1 do 15 punktów
3. Musical biograficzny: ..... 2 do 25 punktów
  - a. ogólna wartość rozrywkowa muzyki, dialogów i akcji ..... 1 do 10 punktów
  - b. wystąpiły w nim jakieś dwie postacie drugoplanowe ..... 0 albo 5 punktów
  - c. pomysłowość tego, jak uzasadniono, że wybrana Postać Historyczna zasłużyła na więcej zainteresowania i pamięci ze strony potomnych ..... 1 do 10 punktów
4. Wybrana Postać Historyczna: ..... 2 do 25 punktów
  - a. skuteczność w spektaklu (wyeksponowanie, wielowymiarowość, wpływ na rozwój akcji) .... 1 do 15 punktów
  - b. kreatywność prezentacji (wyrazistość, efektowność wizualna, dopracowanie detali) .... 1 do 10 punktów
5. Trzy oryginalne piosenki: ..... 6 do 50 punktów
  - a. numer otwierający – jak dobrze przedstawił Postać Historyczną i wprowadził w opowieść .. 1 do 10 punktów
  - b. numer otwierający – ogólna pomysłowość ..... 1 do 10 punktów
  - c. utwór wyrażający emocje – jak dobrze oddał uczucia lub nastrój towarzyszący danej scenie .. 1 do 5 punktów
  - d. utwór wyrażający emocje – ogólna pomysłowość ..... 1 do 10 punktów
  - e. kompozycja dodatkowa – skuteczność w spektaklu (powiązanie z fabułą, efektowność) ... 1 do 5 punktów
  - f. kompozycja dodatkowa – ogólna pomysłowość ..... 1 do 10 punktów
6. Wizualny efekt specjalny: ..... 2 do 20 punktów
  - a. został zaprezentowany w spektaklu zgodnie z regułami ..... 0 albo 5 punktów
  - b. pomysłowość i złożoność sposobu, w jaki go wywołano ..... 1 do 10 punktów
  - c. skuteczność w spektaklu (powiązanie z fabułą, synchronizacja z akcją, efektowność) .... 1 do 5 punktów
7. Pomysłowa zmiana scenerii: ..... 1 do 20 punktów
  - a. wyłącznie obiekty, które wcześniej tworzyły jedną scenerię, później stworzyły drugą ... 0 albo 5 punktów
  - b. pomysłowość tego, jak te same obiekty wykorzystano w dwóch różnych sceneriach ..... 1 do 15 punktów
8. JAKOŚĆ ARTYSTYCZNA Znaku Drużynowego stylizowanego na musicalowy plakat, afisz lub szyld ..... 1 do 10 punktów
9. Narrator: ..... 1 do 15 punktów
  - a. przybliżył biografie wybranej Postaci Historycznej ..... 0 albo 5 punktów
  - b. kreatywność postaci (niebanalność jej koncepcji, WYGLĄDU i zachowania) ..... 1 do 10 punktów

Maksimum punktów, jakie można zdobyć za rozwiązanie Problemu Długoterminowego: 200

E. PUNKTY KARNE

1. Naruszenie Sedna Zadania (każde przewinienie) ..... -1 do -30 punktów
2. Niesportowe Zachowanie (każde przewinienie) ..... -1 do -30 punktów
3. Pomoc z Zewnątrz (każde przewinienie) ..... -1 do -30 punktów
4. Nieprawidłowość albo brak Znaku Drużynowego ..... -1 do -5 punktów
5. Przekroczenie limitu kosztów ..... -1 do -30 punktów
6. Przekroczenie regulaminowego czasu: -5 punktów za każde rozpoczęte 10 sekund powyżej 8 minut (np. 27 sekund ponad limit = -15 punktów) ..... maks. -30 punktów
7. Postać Historyczna nie znalazła się na końcowej wersji listy postaci oficjalnie zaaprobowanych ... 0 punktów w D4

UWAGA: Jeżeli drużyna w ogóle nie przygotuje i nie będzie w stanie przedstawić sędziom czegoś, co powinno podlegać ocenie w sekcji „D. Punktacja” – nie zostanie ukarana, ale w każdej adekwatnej kategorii otrzyma 0 punktów.

F. STYL

(Rozwinięcie rozwiązania zadania; na konkurs trzeba wziąć 4 wypełnione kopie Formularza Stylu.)

1. Kreatywność projektu czegoś, co którakolwiek z postaci nosi na głowie ..... 1 do 10 punktów
2. JAKOŚĆ ARTYSTYCZNA jednego wybranego REKWIZYTU albo jednej wskazanej DEKORACJI STANOWIĄCEJ TŁO .. 1 do 10 punktów
3. (wolny wybór drużyny) ..... 1 do 10 punktów
4. (wolny wybór drużyny) ..... 1 do 10 punktów
5. Całościowy wpływ czterech powyższych elementów Stylu na rozwiązanie ..... 1 do 10 punktów

---

Maksimum punktów, jakie można zdobyć za Styl: 50

G. CO ZAPEWNIĄ ORGANIZATORZY

1. Zespół sędziów oraz materiały niezbędne im do oceny rozwiązań niniejszego zadania.
2. Scenę o wymiarach przynajmniej 3m x 2.1m (albo większą, jeśli tylko będzie to możliwe).
3. Gniazdko elektryczne z możliwością podłączenia trzech wtyczek.

UWAGA: Z pytaniami natury „technicznej” – np. o wymiary sceny, rodzaj podłogi, wysokość sufitu itp. – można zwrócić się do organizatorów konkretnego konkursu. Tego rodzaju informacje nie są udzielane w trybie uściśleń drużynowych.

H. CO POWINNA ZAPEWNIĆ DRUŻYNA

1. Cztery egzemplarze wypełnionego Formularza Stylu, po jednym egzemplarzu wypełnionego Formularza Kosztów Rozwiązania i Formularza Pomocy z Zewnątrz – oraz wydruk wszystkich otrzymanych uściśleń drużynowych.
2. Cztery egzemplarze Spisu Wymaganych Objaśnień (por. B13). Brak dokumentu nie podlega karze, ale może skutkować tym, że sędziowie nie zauważą albo nie zrozumieją – i przez to nie docenią – jakiegoś elementu rozwiązania zadania.
3. Krótką dokumentację biograficzną – mówiącą, kiedy wybrana Postać Historyczna żyła i czego dokonała (por. B7c).
4. Wszelkie niezbędne rozgałęźniki, przedłużacze i/lub konwertery prądu.
5. W miarę potrzeby – środki i oprzyrządowanie niezbędne do posprzątania sceny po zakończonym występie.

I. SŁOWNICZEK PROBLEMU

(Hasła, których brak poniżej, zdefiniowano w 6. rozdziale „Przewodnika Odysei Umystu”).

mniej znana (postać historyczna) — ktoś, kto miał prawdziwe, godne uznania, konkretne dokonania bądź zasługi, ale w porównaniu z innymi osobami znanymi z podręczników historii jest mniej rozpoznawalny, popularny i doceniany.